

ERDÉLYI GAZDA

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

(Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz. Sürgőnycím: Erdélyi Gazda, Kolozsvár.)

Felkéri az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borju stb.) minőségét és mennyiségét hozzá sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a királyhágón túli uradalmak részéről

a vételre rendkívül sok megbi-
zás érkezett.

Arató és kaszálógépek, eséplőgépek, ekék és boronák, zsákok, ponyvák, olajok stb.

legjutányosabb és legmegbízhatóbb beszerzési forrása.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ponyva és zsákgár
ELSINGER M. J. és FIAI
BUDAPEST,

Alapítva 1831.
46 kiténtetés.

IV., Deák Ferenc-utca 3. szám
Angol királyné szálloda mellett.

Sürgőnycím:
Elsinger Budapest

VIZMENTES PONYVÁK ELISMERT KITŰNO, ELPUZ-
TITHATATLAN MINŐSÉGBEN

Kazal-, gép-, kocsi- és repceponyvák.

Tarpaulin-
Drill-

ZSÁKOK

kender varrással
LEN VARRÁSNELKŰL

KARTELEN KIVÜL, LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS
VIZMENTES SÁTRAK, ESOKÖPENYEK, KENDER-TÖMLŐ.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. — Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és sziveskedjék határozottan
Elsinger gyártmányt kérni. (1089.)

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és

egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

1017

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kiténtetve

HUBERT J. E.

pezsgőbor-pinczéi

POZSONY.

Különlegességi jegy:

GENTRY-CLUB a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

Kapható minden jobb vendéglőben és kávéházban.

1069.

A szemétkben is kincset lelhetnek mindazok,

kik megismerkednek az országszerte elismert, kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, eredeti „Kalmár“-féle gabonatisztító gépek és rosták sokoldalú előnyeivel. — Sziveskedjen **▼** vagyonyújítás céljából **▼** ezen kiváló magyar gyártmány legújabb ingeny árjegyzékét kérni:

▼ Kalmár Zs. utóda

különleges terménytisztító gépgyártól,
Hódmezővásárhelyről,

1158.

melynek áttekintése után tisztában lesz ön a dolog valóságával.

Mikrosol

a legjobb és leghatásosabb szer

f a g o m b a,

falmállás, nyálka és penészgomba, valamint ezek okozta nedvesség és dohos levegő ellen.

▼ Szagtalan, nem maró, nem fest. ▼

Uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak körében a legjobban bevált. — Kitűnő bizonylatok.

Egyedüli gyárosai:

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

1036. II.

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitűnő műtrágyát úgy a foszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 3.

a Thomassalakgyárak, Berlin, vezérképviselője a magy. korona országainak területén. 1130

Óvakodjunk a hamisításoktól és csakis csillag

védjeggyel ellátott zsákokat vegyünk át.

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva

Páris 1900. Grand Prix! (328. sz.) Páris 1900. Grand Prix!

Eredeti Singer-varrógépek házi használatra

és minden ipari célra.

Nagy tartósság! Egyszerű kezelés! Magas szolgáltatási képesség!

Ingyenes oktatás a divatos műhímzésben is. — Varrógépekhez való elektromotorok minden nagyságban. Különleges varrógépek zsákvarrásra, zsáktömésre, zsákfoltozásra és szegésre. Erőhajtány berendezések a legújabb és legbevéltabb szerkezetben.

Temesvár
1891.
Aranyérem!

Singer Co.

Debreczen
1894.
Arany oklevél.

varrógép részvénytársaság,

Kolozsvár, Jókai-utca 3. 1132

Brassó, Kapu-utca 23. szám. Maros-Vásárhely, Széchenyi-tér 55. szám. Agrár bank-épület. N.-Szeben Vasút-utca 5. sz.

Májerszky Barnabás

gépgyáros Nyiregyházán

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint specialista

Viznyomásu olajsajtókat,

Olajmagzúzókat egyszerű s több hengerrel,

Olajmagpörkölőket gőz- és tűzfűtésre,

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést.

Eddigi kivétel 120 telep üzemben. 1093

DR. WÁGNER ÉS TÁRSAI

egyesült gyárak, mint betéti társaság.

Budapest, IX. Tinódy-u. 3.

Bécs XVIII.

Ajánlják fölülmulhatatlan

BORSZIVATTYUIKAT,

szabadal. „UNICUM“ phylloxera fecskendőiket

és az összes

1020

PINCZEFELSZERELÉSI GZIKKEKET,

legolcsóbb árak mellett, a legmegbízhatóbb kivitelben.

Első bpesti stanniol és fémkupakgyár hazánkban új iparág.

Jégyártó- és hűtőgépek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

„FUCHSOL“

Vegyyszer mezei egerek irtására.

Hatása feltétlenül biztos. Emberekre, mezei apró vadra, házi állatokra ártalmatlan. Árjegyzékét bérmentve küld a

Fuchsol vegyészeti labororium

POZSONYBAN, Vörösmarthy-utca 7. sz.

1163

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Néhány szó állatkiállításunk rendezéséhez. <i>Egy tenyésztő.</i>	417
Az erdélyi telepítési politika. <i>Éber Ernő.</i>	418
Miként áll a komlótermés?	419
A rozsdá kérdéséhez. <i>Réti János.</i>	419
A kérődzők felpuffadása. <i>Krenedits Ödön</i>	420
Törvényhozási intézkedések és a gazdasági állapot Romániában. III. <i>Gaal Gyula.</i>	420
Kisebb szakközlemények:	
Háztartás.	422
Vegyes közlemények	422
Piaci és vásári ártudósítások.	423
Szerkesztői üzenetek,	423
Árjegyzékek	

(1002.)

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari MAGKERESKEDÉSE

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

VI. ker., Andrassy-ut 23. szám.

= A gazdák figyelmébe =

ajánl: arankamentességre állami-
lag ólomzárolt luczerna-
magot és biborherét, továbbá káposzta-
repcét, muharmagot, tarlórépama-
got, fehér kölesmagot, pohánkát,
mustármagot, lóbabot, őszi bük-
könyt, őszi borsót, szöszös bükkönyt
(*Vicia villosa*), raffiahánesot, mindent leg-
elsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: mindenféle gazdasági magot
bármely mennyiségben. =

**Ajánlatok minták ki-
séréteiben kéretnek.**

Néhány szó állatkiállításaink rendezéséhez.

Alig pár hét választ el csak az E. G. E. által megtartani szokott s idén is megtartandó Erdélyrészi tenyészállatkiállítás megnyitásától. E kiállítás elé, mely e nemből az E. G. E. életében a XIV-ik: vegyes sejtelmekkel tekintenek a kiállítók. Magam is érzem, hogy e kiállításon elérkezett az ideje, mikor az erdélyi magyar marha érdekében történni kell valaminek. t. i. vagy végleg hivatalosan nyakát szegik, vagy létjogosultságát teljes mértékben elismerve, jövőben való tenyésztése körül — melyhez az E. G. E. tizenhárom kiállításon keresztül a legextremebb viszonyok között is görcsösen ragaszkodott — a munka ma elért eredményeinek biztosítására méltó védelmet fognak nyújtani.

Melyik kitaróan küzdő tenyésztője e fajtanak ne óhajtana, hogy ez az állapot megváltozzék s éppen itt a mi viszonyaink között levő feltétlenül e fajtaból való jobb anyagra nézve a tarka marha terjedése ellen védelmet nyerjen!

A múltból és a jelenből, a múlt és a jelent összefűző kitaró munka eredményeiből örömmel mondhatom — ha e fajta tenyésztői felfogják hivatásukat s a kezök között levő anyaggal e kiállításon meg fognak jelenni e bemutatás a jövőben a legszélesebb körű védelmet kell hogy provokálja. Ebben a kilátásban bátran kimondhatjuk a szót: *ez a kiállítás erdélyi magyar szarvasmarhánk tenyésztésében korszakot alkotó kell legyen.*

Mindig jól esik, ha nehéz viszonyok között küzdő következetes munka eredményeit konstatálhatjuk, de mennyivel jobban esik ez most, a mikor az E. G. E. e kitaró munkában nem ernyedve — a hiu színek által el nem vakítottva e helyen való megjelenésre annyi időn át egyedül e fajtanak nyújtott privilegiumot. Teret engedett a fejlődésre, az eredményeket elismeréssel jutalmazta s az ügyet egy pillanatra se téve le szíveről, vaskövetkezetességgel vezette át a bizony gyakran összezúzással fenyegető karibdiszek között.

Önök tudják, hogy nekünk tenyésztőknek mindezért őszinte elismerésünket az

E. G. E. stabil vezetése, vezetőségének stabilitására kell átruházzuk, amely nélkül hiába voltak a fajtanak fanatikus hívei: munkájuk gyümölcsét nem élvezhették volna. A vezetőség bölcs és a jövőben már régen belátó szeme belátta, hogy e fajta meg kell menteni, mert belátta, hogy olyan érdemei vannak, amiért meg lehet menteni. E mentésben nem kicsi eszköz volt a *kolozsvári kiállításokon az erdélyi jelleg szigorú megőrzése.*

Nagyon természetes, hogy ezt a védelmet, ezt az elismerésre méltó védelmet az egyletnek, a vezetőségnek honorálnunk kell, miért is éppen ez alkalommal valóban választékos s a fejlesztés eredményeit minél szélesebb körben megvilágítani képes anyaggal jelenünk meg. (Ismerve az egész vonalon való mozgósítást, örvendhetünk neki, hogy ez már nem tanács, de konstatálása az ilyen irányban való készülődéseknek. — Szerkesztő.)

* * *
Mikor így méltányolni szeretném tenyésztőink háláját, kérelemmel is fordulok a kiállítást rendező szakosztályhoz. Miután a nyugatival évtizedek óta tartó s még sokáig befejezetlen verseny, mely fajtanak tökéletesítését, tökéletesedését eredményezi, tudvalevő dolog, hogy a *fejlődés gyorsítása, testméretek, s így a testsúly emelése, tejhozam specializása* körül mozgott: Idei kiállításunkon ezt szeretnők, ezt akarjuk tenyészeteink megjelentetésével előnyösen konstatálhatni.

Ebből kifolyólag legyen szabad kérni a rendező bizottságot, hogy térjen el a régi uzustól és a kiállítás területére a súly ellenőrzésére egy százados mérleget bocsásson a tenyésztők, érdeklődők, esetleg bíráló-bizottság (?!) rendelkezésére. Úgyszintén a köbméretük nagyságának konstatálása céljából megfelelő szalag- és rúd mérték álljon kéznél. Az eszközöndő s esetleg jövőben ismétlődő ilyen irányú felvételek nagyban hozzájárulnának e fajta fejlődésének figyelemmel való ellenőrzéséhez, a mi pedig ma már tudományos szempontból is felhívhatná ez ágbán hivatottan működők figyelmét.

Nem találnám továbbá lehetetlennek, ha a tejelőképesség felől is némileg ismételt tájékozást szerezne. Fejési próbát

• • Terményeink • •

értékesítését

Erőtakarmanycikk

beszerzését

bizzuk a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezetére”

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Kivánatra gazdáknak bérmentve küldetnek meg a Termény-
értékesítési Feltételek.

tartani — bár ez sokat fejezne ki — ma már késő; de hívja fel a rendező-bizottság ilyen irányban működő tevénytőinket, hogy az ott megjelentetett tejelő állataik eddig elért eredményeit táblázatos kimutatásban közöljék, mert ez a bíráló-bizottság döntésében irányadó kell legyen. Mivel az eddig szokásban levő — test-arány szerinti — bírálat a tejelő jellegnél módosul s tudjuk, hogy mindig a testarányok hátrányára: ne tegyünk tehát ki pl. akár a szamosfalvi, akár a gorbói tenyészetet lebírálnak vagy kegyelemből való jutalmazásnak akkor, a mikor némely jutalmazott közül — irányát ismerve — többet érdemel. Fentti kérésem teljesítése különösen kívánatosnak látszik az erdélyi hegyi fajta riska bírálatának szempontjából és pedig annál fontosabb, mivel megmosolyogni való dolog — (ilyen dolgot cselekedtem én is a XIII. kiállításnál), hogy e fajtát, melynek legfőbb érdeme mégis a tejelő képessége: a test arányai (?) szerint bíráljunk el és honoráljuk jutalommal.

Ezeket kérem s remélem, hogy a rendező bizottság ettől idegenkedni nem fog. A mérleg felállítása akadályokba nem fog ütközni, azt a gépkiallításra megjelenő bármely gyáros szívesen — reklám szempontjából is hajlandó lesz eszközölni. Jó eszköz volna ez nekünk tenyésztőknek s a bíráló bizottságnak is — az eredmények ellenőrzésére.

Teljes bizalommal zárom be e sorokat. Régen vártuk e kiállítást s ma, mikor itt van az alkalom, remélem, hogy vehemens erővel, széles arányokban fog majd megjelenni, amiből, — ismervén a multból az arányokkal járó eredményeket — reméljük a teljes anyagi és erkölcsi sikert!

Egy tenyésztő.

Az erdélyi telepítési politika.

— Válasz egy cikkre. —

Egy, a fővárosban megjelenő tekintélyes közgazdasági hetilap, a *Magyar Közgazdaság* a maros ludasi telepítés ügyének egy mozzanatával nagyon komoly formában, de nem nagyon igazságosan foglalkozik.

Az említett lap „Liberális politika“ című cikke a földművelésügyi miniszter azon rendelkezését támadja meg, mely szerint a maros ludasi és maros-bogáti kincstári birtokok telepítési hirdetményében a következő pont foglaltatik:

»A birtok 141 telepre osztott, amelyre 106 ev. ref. és 35 kath. kisgazda vétetik fel.«

A valláseggyenlőség elvének sérelmét látja ebben a cikk és az idézett ponthoz a következő megjegyzéseket fűzi:

«... a hirdetménynek ez a feltétele egyes ellentétben áll sarkalatos törvényeinkkel, egyes ellentétben áll a valláseggyenlőség nagy elvével, egyes ellentétben áll a liberális követelményeivel, a mely liberálismust pedig a kormány politikája alapirányának vallja.»

Majd tovább:

«Az a gazda, a ki nem ev. ref. vagy kath., a telepítésből egyenesen és véglegesen ki van zárva, vagyis, hogy a lutheránus, az unitárius, a zsidó a magyar állam egy telepítési akciójában részt a maga számára egyáltalában nem igényelhet, ezen három vallásfelekezet követői tehát ki vannak zárva a magyar liberális állam egyik gazdasági akciójának előnyeiből. De jelenti ez a hirdetmény azt is, hogy az a két vallásfelekezet, a mely a telepítési hirdetmény szempontjából a földművelésügyi kormány által recipiálva van, ez a 2 felekezet is csak a földművelésügyi kormány által megállapított arányszámokban vehet részt a telepítés előnyeiben, még pedig olyan arányszámokban, amelyeknek értelmét, logikáját, jogosságát felfedezni egyáltalában képtelenek vagyunk. Hogyha már a földművelésügyi miniszter csak az ev. ref. és kath. gazdákat tartja alkalmasoknak és feljogosítottaknak arra, miszerint az állam telepítési akciójából maguknak részt követelhesse, hogy ez miért történhetne éppen ebben az arányban, hogy 141 telep közül 106 kálvinista és 35 kath. gazdának juthat, hogy micsoda jogcíme van annak, miszerint a két vallásfelekezet között ez óriási megkülönböztetés megtéessék és a kath. vallás jogköre mintegy harmadrészére szorítsák a kálvinista vallás jogkörenek, ezt hallandó emberi észszel felfogni és belátni képtelenek vagyunk»

Aztán így szól:

«Azt nem csak mi, de egyáltalában senki a földművelésügyi kormány vezetőjén kívül még csak távolról sem fogja megérteni tudni, hogy ezen intézkedésnek, a hirdetmény eme feltételének mi a jogcíme, mi az indító oka, az osztályozásnak mi a jelentősége.»

És végül:

«Magyarozatát kérjük, sürgős magyarozatát, mert minden magyarozat nélkül az ilyen intézkedést egyszerűen tudomásul venni nem lehet.»

Azt hisszük, hogy ezt a magyarozatot a földművelésügyi kormány vezetője nagyon könnyűszerrel meg tudja majd adni. Ennek a magyarozatnak megadására mi nem vagyunk illetékesek. A mi védelmünkre ebben a dologban a miniszter nem szorult reá. Azonban az a föltevés, hogy a földművelésügyi kormány vezetőjén kívül senki még csak távolról sem fogja megérteni tudni ezen intézkedésnek jogcímét, indító okát és jelentőségét, ez a föltevés már megszólaltat bennünket is. Mert azt hisszük, hogy mi megértettük ennek az intézkedésnek motívumát is, célját is, jelentőségét is s aki a doktrinér liberálisus sisakjának rostélyát leereszti, az rögtön meg fogja látni, hogy ettől az intézkedéstől sem a valláseggyenlőség nagy elvén csorba, sem a szabadelvőség eszméjén folt nem támadt.

Aki telepítési ügyünket ösmeri, az tudja, hogy az állami telepítésnek birtokpolitikai és nemzetiségpolitikai céljai voltak és vannak. Tovább megyünk: speciel az erdélyi ország-

részben eszközölt és folyamatban levő telepítési akciónál a cél egész világosan inkább nemzetiségpolitikai, mint gazdaság- és szociálpolitikai volt. Mint ahogy *Hieronym Károly* az 1900. telepítési ankétán talán a legprecízebben fejezte ki: „Az volt a cél, hogy a nemzetiségek által lakott megyékben bizonyos sorozatban, bizonyos összefüggésben telepíttessenek magyar lakosságú községek, amelyek elég erősek és elég számosak arra, hogy a körülöttük fekvő más ajkú népességtől fel ne szivassanak.“

Csak a telepek bizonyos elhelyezkedési rendje, csak azoknak bizonyos nagyobb száma, az összefüggés fönntartása, bizonyos egyöntetűség létesítése képesek arra, hogy a telep gazdaságilag prosperálhasson és a nemzetpolitikai célnak megfelelőhessen. Ez a cél kíván még bizonyos, az 1894-iki telepítési törvényben foglalt intézkedéseket, melyek a telep gazdasági egységét és haladását biztosítandók; de ez a cél kívánja meg azt is, hogy a telepesek erkölcsileg is erősek, ellenállásra képesek legyenek.

És erről a kiindulási pontról haladjunk most már a marosludasi telepítés ügyének megítélése, megmagyarázása felé. Arról a kiindulási pontról ugyanis, hogy a telepítési ügyek vezetője, tehát a miniszter köteles a telepesek lehető legkedvezőbb anyagi és erkölcsi állapotáról gondoskodni.

Mi a 141 telepnek 106 ev. ref. és 35 róm. kath. telepes között való kiosztását így értjük:

A telepítendő kincstári birtok Maros-Ludas, Mező-Szengyel, Gerend-Keresztur és Maros-Bogát községek határában, illetve közelében van. A birtok egyik része, a kisebbik rész Mező-Szengyelhez tartozik, a másik, a nagyobb rész Maros-Ludas, Maros-Bogát és Gerend-Keresztur körzetébe és határaihoz. Már most a róm. katolikus és az ev. ref. lakosság aránya a következő: Maros-Ludason van 218 r. k., 540 ev. ref.; Mező-Szengyelen van 295 r. k., 136 ev. ref.; Maros-Bogáton van 88 r. k., 1376 ev. ref. Gerend-Kereszturon van 53 r. k., 562 ev. ref. De menjünk tovább: Római katolikus parókia van csupán Mező-Szengyelen. Maros-Ludason és Gerend-Kereszturon azonban csak házi kápolna (oratorium domesticum) van, pap nélkül; Maros-Bogáton pedig még ez sincs. Ezzel szemben ev. ref. egyházhözség nincs Mező-Szengyelen, azonban Maros-Ludason van körlelkésztség központja, Gerend-Kereszturon van anyaegyházközség, Maros-Bogáton van anyaegyházközség, Gerend-Kereszturon van anyaegyházközség, természetesen mind pappal.

A telepeseknek bizonyos felekezetek szerint való beosztása tehát azt jelenti, hogy azokon a helyein a telepítendő birtoknak, melyek Mező-Szengyel katolikus régiójába esnek,

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

katholikus telepesek vétetnek föl. Azokon a helyein, melyek a református régióba esnek, reformátusok vétetnek föl. Hogy mi szükség van erre az osztályozásra? Az, hogy az ev. ref. régióba eső helyeken a katolikus telepesek vagy anélkül az erkölcsi vezetés nélkül maradnának, melyet ők is, az állam is szükségesnek tartanak, vagy maguknak kellene valóban nagy anyagi áldozatokkal új egyházközséget alapítaniok, annak papi és templomi szükségleteiről gondoskodniok, annak fönntartására nagy egyházi adót fizetniök. És ugyanez áll a katolikus régiókon az ev. reformátusokra nézve. A sérelmesnek talált intézkedés jogcime tehát az az állami érdek, hogy a telepesek gazdaságilag is, erkölcsileg is a lehető legjobb körülmények közt legyenek; indító oka a telepítendő vidéken levő felekezeti arány; jelentősége pedig az, hogy ezáltal a szemmel tartott állami és nemzeti érdek a legjobban megóvható.

Laptársunk sérelmesnek találja a vallás-egyenlőség szempontjából azt, hogy a telepekre csak katolikus és ev. reform. emberek vétetnek föl és kifogásolja, hogy a lutheránus, és unitárius meg a zsidó miért vannak kizárva. Hát bocsánatot kérünk, de hiszen maga a „Magyar Közgazdaság” cikkének írója se említi, hogy miért vannak a görög katolikusok és a görög keletiek is kizárva. Annak a ridegen föllállított elvnek, hogy: vallás és vallás között nincs különbség, nem megsértése-e az is, hogy ez a két felekezet is ki van zárva? Az a görög katolikus és görög keleti nem épp úgy járul hozzá az adóhoz, mint a többi felekezet? Nem éppen olyan egyenlőjogú, mint a többi felekezet? És laptársunk még sem említi ezeket. Miért? Mert akkor maga is megijedt volna következetesen keresztülvitt okfejtésétől, amelynek a végső eredménye az lett volna, hogy a *nemzetpolitikai* okból eszközölt telepítésen a telepesek legnagyobb részének görög katolikus és görög keleti vallású *oláhoknak* kellene lennie. Nemde ez csakugyan nem lehet a cél?! Unitárius és lutheránus egyházközségek pedig csak olyan távolságban vannak a maros ludasi teleptől, hogy az ezen felekezetekhez tartozók minden vallási szolgálattól merőben el lennének zárva.

Azt hisszük, hogy ezekből mindenki meg fog győződni arról, hogy a földmivelésügyi miniszter ezen intézkedése csupán a legjózanabban és legpraktikusabban fölfogott állami érdekből fakadt, hogy a vallás-egyenlőség elvén csorba valóban nem esett. Mert ha magában a telepítésben nem látjuk a jogegyenlőség elvének bizonyos osztályok és nemzetiségek kizárása miatt történő megértését, akkor állami és nemzeti szempontból rajta kell lennünk azon, hogy minden, ami a telepítés ügyét hátráltatná, vagy károsítaná, kiküszöböltesék; minden, ami annak sikerét előmozdítja, alkalmaztassék.

Eber Ernő.

Miként áll a komlótermés?

— 1903. július hó 26. —

Hazánkban. A *Dunántúlon* elég korán fejlődött, bár helyenként a széltörés, hideg éjjelek máshol a levéltetű kárt is tettek, úgy, hogy inkább *gyenge közepes termés várható.* A korai szedése már megindult s egy hét múlva 5 kg-os csomagokban külföldi piacokra indul az első termés. Egy helyen kg.-ját 2 koronával már eladták, mi nem éppen különös ár s más korai termelők eleinte 150 fillért remélnek kilónként.

A *Felvidéken* kevesebb a baj s közepes termést (300 kgr.) remélnek. A szedés augusztus 20-ika táján indul meg. Helyenként korompenész lépett fel, ilyen helyeken 40%-os a kár.

Az *alföldi* komlósok a legszebb képet adják ezidőszert az országban. Jól fejlődött mellékajtások tobozzal rakva. Fajta szerint a kivirítás július végétől augusztus közepéig lesz. Helyenként 10—15%-os jég-, szél- s esőkárról panaszkodnak; penészről, féregről alig van hír s így holdanként 300—600 kgr. termést remélnek: ha jégverés be nem következik.

Az *erdélyi* részeken a korai kertek sokat szenvedtek a tavaszi esős hidegektől (Medárd?) s ezeken penész is, levéltetű is mutatkozott, bár az iménti nyári esők felfrissítették a növényt. Mégis k. holdanként csak 280—300 kg. termés remélhető. Annál jobban állanak a kései komlók 16—22 hajtással, kár nélkül eddig. A bimbózás megindult, teljes kivirítás aug. első felére várható. Ezen kertekben közepes termés 350—450, jó termést 500—700 kg.-ot remélnek holdanként.

Az *országos* képet tekintve: úgy látszik, gyengébb lesz a termés mint tavaly (200—250 mmázsával); különösen a korai kertek gyengék, bár ezek termésével hamarabb lehetünk a piacon, mint egyébkor. A kései komlós jobb termést ígér, s ha valami kár nem lesz a szedésig, a minőség is jó lesz. Ami az áralakulást illeti: a nyár eleje óta 140 korona elővételi kínálattal maig 200 koronáig ment a kínálat, ami jó jel arra, hogy várhatunk még az eladással s így ha a külföldi híreket is számbavesszünk, mmázsánként 300 koronáig kérhetünk pénzt.

Külföldön. A nürnbergi piacra július 22-én csak 10 zsák öreg komló jutott már; idei stájer komló fontja 250 Márkán kelt el. Hersbruck vidékén 50 kg.-ként 150 Márka az elővétel; Galiciában 10,000 komló-mázsával adtak el előre 50 kg.-ként 80 irttól feljebb. Elzaszban 82—90 Márka. Meglehetősen jó árak tehát s igazolják azon gyanunkat, hogy a külföldi szaklapok még nem írják meg azt az igazságot, hogy Közép-Európában közepesen alóli termés lesz, mit a tavaszi hideg, a sok nyári eső, a levéltetű meg a penész okoztak. Persze az a tendencia, hogy már most olcsón vehessen stájer, galíciai és magyar komlót a külföldi kereskedelem meg talán a lekötött cseh gazda: s aztán drágán mérjék a komlót, ha a mi sörgyárosaink készülnek venni.

A rozsdá kérdéséhez.

Alig van fontosabb, tanulmányozásra alkalmasabb s érdekesebb kérdés, mint a gabonarozsda, a mely úgy hazánkban, mint a külföldön is óriási károkat okoz, ha nem is

minden évben lép fel pusztítólag, de igenis elemi csapásnak számítható, igen tetemes károkat okoz olyan esztendőben, mikor elszaporodik.

Legtetemesebbek a károk az ország lapály részeiben, kisebbek a dombosabb vidékeken.

S az a szomorú dolog, hogy a tudomány mai napig sem tudott ellene, úgy mint például a gabonaüszög ellen biztos szert feltalálni s ajánlani, jöllehet, a rozsdá ismerete nagyon régi keletű. Már az Ó-testamentomban is tétetik róla említés.

A régi görög irodalom is kiváló figyelemre méltatta e betegséget. Aristoteles (Kr. e. 384—322) beszél már rozsdakárokról, sőt rozsdás évekről. Szerinte a rozsdát a nedves meleg időjárás idézi elő.

Mai napság már ismerjük a rozsdá betegségét előidéző gombákat, azok életmódja s szaporodása is ismert előttünk, csak az eszközökkel nem vagyunk tisztában, melyekkel sikeresen tudnánk ellene védekezni.

Általános az a tapasztalat, hogy szaporodásának a nedves időjárás igen kedvez, de másrészt előmozdítója a friss istállótrágya is, sőt némelyek annak okát, hogy egyik-másik helyen kisebb mérvben lép fel a rozsdagomba, hajlandók a talaj vegyi összetételében is keresni, ami nem is teljesen alaptalan, mert hazánk *szikes területein is azt tapasztaltuk, hogy ott kisebb mérvű károkat okoz a rozsdabetegség.*

Ugyanez a tapasztalat a megejtett műtrágyázási kísérletek utáni némely műtrágya után is. Ilyenek: a foszforsavas mész, Thomassalakliszt, szuperfoszfát, kainit stb.

Németországi gazdák tapasztalták a foszforsavtrágya, főleg pedig a Thomassalakliszt olyképp hatott, hogy a vele trágyázott földéken vagy egyáltalában nem lépett fel a rozsdá, vagy csak elenyészően csekély fokban.

Lássuk miben rejlik a foszforsav trágyának ezen rozsdamérséklő hatása?

Számos tapasztalat igazolja, hogy ha foszforsavtrágyát gabonafélék alá alkalmazunk (150—200 kg. mennyiségben kat. holdanként) hát az a gabona érését *sieteti.* Tehát indirekt hatása van. Igaz, hogy némelyek azt teszik hozzá, hogy csak az esetben észlelhető ez a hatás, ha a foszforsav *főlös* mennyiségben van jelen a talajban.

Hogy a nitrogénben gazdag chilisalétrom és istállótrágyának hatása ellentétes ezzel, ennek pedig az a magyarázata: mivel a nitrogén gyors növekedést idéz elő, bujább a levézet, gyengébb a sejtek fala s az érését késlelteti. Különben is az istállótrágya terjeszti a rozsdagomba spóráit.

Már most az eddig felsoroltakból könnyű lesz az utat kijelölni, a rozsdagomba elleni védekezésre, mely abban áll, hogy igyekezzünk:

1. gabonánknak szárát *erősíteni*, mesterseges módon, alkalmas műtrágyák felszórása útján (foszforsavas műtrágyák).

2. Tegyük kísérleteket: mézpor (cukorgyári mézshulladék) konyhasó, sziksó, gipsz alkalmazásával.

3. Válogassuk ki aratás idején a legerőteljesebb szárú kalászatokat s azok magvait használjuk vetésre.

4. Alkalmazunk sorvetést kalászosainknál s a magot ritkábban vessük, hogy száruk erősödjék.

5. A talaja ne legyen nedves, (alagsóveztetni kell.)

Hegyi Dezső „A búza rozsdájának tanul-

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

mányozása című munkájában említi, hogy a dunántúli tarbúzákat a nálunk termelt féleségek közt legjobban ellenállanak a rozsdának; vagyis bennök a rozsdá kevesebb kárt tesz még akkor is, ha ellepte őket.

A somogyi tarbúzákat a rozsdá többnyire kisebb mérvben lepi meg, mint az alföldi (bánáti, tiszavidéki, pestvidéki, mezőhegyesi) búzákat s még akkor is, ha ellepte a féleséget, a legtrikább esetek közé tartozik, hogy benne nagyobb kárt tegyen.

Ő a somogyi tarbúzákat meghonosított dánbúzáknak (square head) tartja.

Hogy a külföldi erős, vastag szalmájú búzaféleségekben a rozsdá sokkal kevesebb kárt okoz, mint a hazai vékony szárú búzáknak, az kétséget nem szenved, számosan tapasztaltuk, kik megpróbáltuk.

Itt csak egy nehézség van, hogy t. i. az e fajta külföldi búzákat *minőségre* nézve nem versengethetnek a belföldivel. No, de nem is okvetlen szükséges kiszorítani a jobbat, a jóval vagy silányabbal s megtarthatjuk a felállított tételt, hogy „a magyar földre csak a magyar búza való.” Csak igyekeznünk kell keresztelni, vagy egyéb úton hiányosságát javítani.

Igy például némelyek megpróbálták a bánáti búzákat, mely vékony száránál fogva a megdőlésre is igen hajlandó: keverni felsővidéki vörös kalászi búzával s célt érnek el vele. A vörös kalászi búza javítólag hatott a bánáti búzára. Évek sorain át a jó föld, jó művelés (s tegyük hozzá a szárazabb s melegebb éghajlat) folytán az eredeti búzától származott acélosabb lett s e mellett részben megtartotta eredeti jó tulajdonságait is, t. i. a megdőléssel és rozsdával szemben a nagyobb ellenálló képességet.

Azon számos kísérletek, melyeket az ország különböző részén sok fajta búzaféleséggel eszközöltek — még nem döntötték el, hogy hát mitevő legyen a magyar gazda e kalamitással szemben s nem világosítottak fel bennünket arról, hogy mit tegyünk hát a jövőben ellene, hogy a kárveszélyt kisebb legyen? Azt látjuk a sok fáradsággal eszközölt s gondosan összegyűjtött s megszerkesztett jelentésből, hogy hazánkban a P. Rubigo-vera gyakoribb, mint a graminis; de ez a gyakorlati gazdákra nézve érdektelen, t. i., hogy melyik fajtája a rozsdának teszi tönkre az ő vetéseit, a fontosabb kérdés az volna rájuk nézve megmondani, hogy hogyan védekezzenek ellenük?

Ha nem szándékozunk más fajta búzákat termelni, (amint hogy nem is sokan ajánlják azt, s kevesen is mennek bele), akkor életbevágóbb dolognak tartanám inkább azon kérdés tanulmányozását, hogy minő szerekkel (műtrágyák) lehet *mérsékelni* a rozsdá károkat s továbbá a keresztetések nem segítenének-e a bajon anélkül, hogy a minőségen rontanánk, hogy a magyar búza jó hírnevének ártanánk.

Ez irányba kellene kísérletezni inkább, célravezetőbb volna, mint a fajták tanulmányozása — rozsdaelentállóságukra nézve.

Mert, hogy a rozsdabetegségtől nem tudunk szabadulni, hogy azzal meg kell küzdeni minden gazdának, az kétséget nem szenved.

Ugyanis, az időjárást megváltoztatni nincs hatalmunkban, a nedves évek, melyek a gomba szaporodásának és pusztításának kedveznek, mindig voltak l lesznek is.

Az a tanács sem fog célhoz vezetni, a mit a növényélet bűvárai, a mycologia tanárai adnak; hogy t. i. minden érdes levelű növényt, amely a gazdaságunkban előfordul, s melyek ott tanyáznak búza- és rozstáblánk közelében, azokat kérielhetlenül irtsuk ki, mert azokon fejlődnek ki a rozsdagomba accidiamái.

Ha bármily szigorúan-eleget tennénk is e tekintetben a tudomány elméletének, meg vagyok róla győződve, hogy nedves években mindig lesz azért rozsdánk elég; mert tagadhatatlan dolog az, hogy az időjárás a legnagyobb mértékben képes elszaporítani e gombát.

Mit tegyünk tehát? — semmit, mert gyengék vagyunk ez idő ellen küzdeni. De összetett kezekkel még sem nézhetjük a bajt, mely nyakunkra jő minden évtizedben 1—2-szer s ilyen időjárásakor tennünk is kell valamit. De mit tehetünk? Alkalmazzunk *ásványi műtrágyákat*, nevezetesen tegyünk próbát a konyhasóval, (marhasóval, kat. holdanként 1 q. szórva fel a búza vagy rozsvetésekre) mézporral, gypszszel, vagy fahamuval s arassuk a gabonát *jókor*, tett tapasztalás szerint akkor kisebb lesz kárunk.

Most olvasom a „Kísérletügyi Közlemények” folyó évi I. füzetében, hogy Mezöhegyesen a két *mészszappal trágyázott* búzátáblán kevesebb volt a rozsdá, mint egyebütt, mivel a búza ritkább állású volt. Ez is egy okkal több, hogy tegyünk próbákat a fenti szerekkel.

Réti János.

A kérődzők felpuffadása.

A kérődző házi barmoknál a felpuffadás, ha nem is mindennapi, de igen gyakran előforduló nyavalya, amely, ha elejét nem vesszük, majdnem feltétlenül halálos kimenetelű s a bendőben felszaporodott gázoktól származik, milyenek a szénsav, könnykének és szénkének.

A baj feltétlenül a táplálkozástól ered, illetve a helytelenül sok és időszertlenül tápanyagoktól, melyeknek a vörös lóher, lucerna, túlkövér fűnemű, répa és burgonya s minden olyan gyökérnemű, amely már romlásnak indult; de különösen a fagyos répa és burgonya, ha már felengedett és néhány napos. A felengedés után azonnal feletetve azonban nem ártalmas.

Ezen tápanyagok különösen azon esetben okoznak biztos felfuvódást, ha az állatok nincsenek hozzá szoktatva és mohón és sokat esznek belőlük s ilyenkor nagyobb gazdaságokban a felfuvódás nem is egyes állatokon szokott nyilvánulni, hanem tömegesen lép fel, ami azután nagy veszedelmet jelent, mert a segélynek gyorsnak kell lennie s e mellett sok embert foglalkoztat. Azért igen nagy figyelmet kell fordítanunk e részben kérődzőinkre s ha a fent nevezett anyagokkal táplálkoznak, habár megfelelő mennyiségekben is) folytonosan figyelemmel kell kísérnünk az állatokat, hogy a baj jelei nem-e mutatkoznak náluk.

Ezen jelek a következők:

Első sorban megszűnnek enni és kérődzni, a gyomruk mindjobban puffad s a vékonyuk egészen eltűnik, sőt később kidomborodik. Az állatok leverték, szomorúak lesznek. A trágya és vizelet elválasztás megszűnik egészen vagy csak csekély mértékben hagyja el az állatokat, melyek nyugtalanok lesznek,

ide-oda tipegnek, lábaikkal a gyomruk felé rugdalódnak s a nyavalya növekedésével a lábukat szétterpesztik, szemek megmerevednek, lélegzetük gyorsá, nyögésszerűvé lesz és ha a baj már ezen mértékig fajult s nem alkalmazzuk a leggyorsabb segélyt, úgy a szegény, beteg jószág végtagsai nemsokára fagyosak lesznek, egész testük reszketni kezd, lélegzetük mindinkább kurtul és teljesen nyögéssé fajul, ide-oda inognak, majd pedig eldőlnek és elhullásuk rendszerint nem sokára bekövetkezik vagy az által, hogy bendőjük felreped vagy pedig azon okból, hogy a vérben túlságos mennyiségben felszaporodott szénsav fullasztja meg őket.

A gyógykezelésnél legfőbb gondunkat arra kell fordítanunk, hogy a bendőben meggyülemlett gázokat iparkodjunk eltávolítani s ezt különféle segédeszközökkel érhetjük el, azonban mialatt azokat alkalmazásba vesszük, okvetlen küldjünk állatorvos után.

Legelső próbánk az legyen, hogy a beteg állatok nyelvét iparkodjunk minél többször és minél jobban kihúzni, mert ezáltal bőfögsre ingereljük őket. Ha ez nem sikerül, akkor két-három újjnyi vastag szalmaköteget kell szájukba zablá módjára betenni s azt ide-oda húzgáljuk, miáltal nyelvük erősen mozgásba jön, bőfögösi hajlam áll elő s ha a szalmaköteget ismételtelen bekenjük kocsikenőccsel vagy kátránnyal, úgy hányásingert idézünk fel az állatokban s ha csakugyan hányuit tudnak, úgy állapotuk egyszerre megkönnyebbül. Ha a baj még kezdetleges, akkor a gások bőfögését igen előnyösen elő lehet segíteni mozgását által is, amennyiben az állatot lehetőleg loncon, az udvarban vagy csésérűben csövesen meghajcsáljuk. Azonban ha a baj már előre halad, akkor a hajcsolás már inkább árt mint használ, amennyiben az állatnak nagy fájdalmat okoz és szédíti.

Sokszor használ az is, ha a beteg barmok lágyékát és vékonyát erősen nyomjuk és ököllel verjük, mert ez által a benne meggyülemlett gázok igyekeznek a szabadba jutni.

Beadni legtanácsosabb pálinkát és pedig $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ liternyit még egyszer annyi vízzel keverve; jó ezenkívül a telített szapanyos víz, a szalmiak, meszes víz és a hamúzsir.

Szoktak még másnemű belső orvosságokat is használni, azonban azok már nem olyan ártalmatlan természetűek, mint a felsoroltak s ha véletlenül ügyetlen ember alkalmazza azokat az állatokon úgy kiteszük magunkat azon veszélynek, hogy a barom húsát megfertőzik s végső esetben ha lekelli az állatot taglózni vagy vágni, hasznavehetetlen lesz az egész húsa.

Mielőtt azonban a taglóhoz nyúlunk meg kell kísértanünk a légzőcső betétét, a mi azonban nehéz és veszélyessé is válhatik s azért csak állatorvosra kell bízunk; sokkal könnyebb és veszélytelenebb s az azonban a bendő felszúrása s az majdnem minden esetben használni is szokott

Krenedits Ödön.

Törvényhozási intézkedések és a gazdasági állapot Romániában.

(Gaal Gyula, a földművelésügyi m. kir. miniszter bukaresti gazdasági szaktudósítójának jelentése.)

III.

Az állategészségügy állapota 1902-ben következő volt a hivatalos kimutatások szerint:

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Iroda és mintaraktár: Bécs, VII., Lindengasse 7.

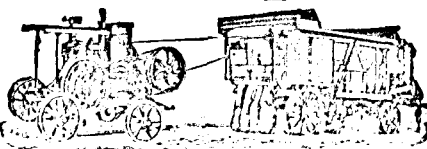
1077.

LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB HAJTÓERŐ

a „GNOM” benzin-petrolin-motor-mozgony.

3000-nél több üzemen. — Könnyen kezelhető.

Villanyos gyújtással. — Okl. gépész felesleges.

Motor-Locomobile.

Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás

ingyen és bérmentve.

Magyar levelezés.

Magyar levelezés.

III. Táblázat.

Betegség megnevezése	Kerületek száma	Községek száma	Állatfaj	1901. év végével maradt beteg állatok	Új betegedés	Összesen	Elpusztult illetve levágtatott	Meggyógyult	1902. év végével maradt beteg állomány
Ragadós száj- és körömfájás	28	460	szarvasmarha juh	53,847	63,319	117,166	103	113,014	4,049
Himlő	18	114	sertés	—	14,850	14,850	184	14,666	—
Sertésvész	10	21	juh	—	342	342	3	339	—
Sertésorbánc	10	28	sertés	2,162	42,610	44,702	1,071	42,389	1,242
Ragályos tüdőbaj (Pneumonia contagiosa)	6	10	"	—	798	798	567	224	7
Hemoglobinura*	8	23	"	—	602	602	530	72	—
Tuberkulosis	1	1	szarvasmarha juh	—	116	116	47	69	—
Lépfene	15	28	juh	—	1,073	1,073	493	580	—
Rüh	1	2	szarvasmarha ló	—	22	22	11	11	—
Veszettség	19	29	juh	—	1	1	1	—	—
Takonykór	16	52	ló	—	11	11	11	—	—
			szarvasmarha juh	—	93	93	82	11	—
			sertés	—	7	7	7	—	—
			juh	—	23	23	—	23	—
			eb	—	160	160	—	160	—
			szarvasmarha ló	—	49	49	49	—	—
			juh	—	14	14	14	—	—
			ló	—	1	1	1	—	—
			ló	—	389	389	389	—	—

* Hemoglobinuriának nevezetik egy speciális vérbetegség, mely leginkább az Ajduna vidékén szarvasmarhák és juhok között szórványosan szokott előfordulni.

Az állategészségügyi állapot Romániában az 1902-ik év alatt általában tehát igen kedvező volt, minthogy a veszedelmesebb ragályos betegségek csak szórványosan fordultak elő és csakhamar a tett intézkedések után meg is szűntek, úgy hogy az év végével néhány sertésvész és rüh eseten kívül más betegség nem is volt. Csak a ragadós száj- és körömfájást nem sikerült elnyomni, az az egész esztendőn át és az egész országban többé-kevésbé uralkodott, s a múlt év elején Magyarországra áthurcoltatva Krassó-Szörény vármegyéből hazánkban is elterjedt. Azon remény, hogy a tél beálltával sikerülend azt elfojtani, nem valósult, sőt miután az év végével már csak 11 kerületben és 88 községben volt, február végével kiadott hivatalos értesítés szerint ismét 20 kerületben és 302 községben van megállapítva.

Leküzdésére a belügyminiszter a közgazdasági miniszterrel egyetértőleg újabb, erőlyesebb rendszabályokat léptetett életbe, a ragályos betegségek leküzdésére felállított tanács kiegészítettett, a közgazdasági miniszterium állattenyésztési osztályának vezetője az egész akció vezetésével megbízott és a katonaság igénybe vétetett, hogy egyes vonalokon a ragálynak az inficiáltról az egészséges vidékre való átcsapása megakadályoztasék. Ahol a ragály fellép, oda külön állatorvosok küldetnek, kik az illető kerületben a ragály elmúltáig az egészségügyi intézkedések betartására felügyelnek és az egész kerületet folyton bejárják. Minthogy azonban a ragály az egész országban nagyon el van szórva, féltő, hogy a tavaszi legeltetési idő bekövetkeztével annak leküzdése ismét nem sikerülend, a szigorúbb rendszabályok pedig csak a betegség lassabb lefolyását fogják eredményezni.

A sertésvész mindig csak szórványosan, 2-3 kerületben s legfeljebb 5 községben egyszerre konstatáltatott, s csaknem kizárólagosan az ország nyugati részében, ahol a sertésenyésztés különben egyedül számbavehető. Ahol csak néhány esetben lépett fel, ott a beteg állatok kényszerlevágása által a betegség tovább terjedése csakhamar megakadályoztatott.

A pneumonia contagiosának nevezett sertésbetegség egy a sertésvészhez hasonló tünevények között mutatkozó megbetegedése a tük

dőknek, melynél a végleges diagnózis csak a bakteriologiai vizsgálat után állapítható meg, azért megbetegedés esetében mindig először a zertésvész védelmeztetik és az intézkedések úgy tétetnek meg, mintha ezen a pneumoniánál sokkal veszélyesebb betegség állapított volna meg.

A belügyminiszterium vezetése alatt álló állami állategészségügyi szolgálat jelenleg következőkép van szervezve:

- A központi vezetésnél van 3 állatorvos ellenőrző szolgálatban . . . 4
- kerületi szolgálatban . . . 39
- városi szolgálatban . . . 45
- az orosz és bolgár határon létesített praeventiv zónában . 12
- a határszéli megfigyelő állomásokon 8
- az államvasutak szolgálatában 16

Összesen 127 állatorvos.

Felállítottatott a lefolyt év alatt hat új állatorvosi állás és pedig három megfigyelő állomás, a vöröstoronyi és a gyimesi határnál és egy az orosz határon szerveztetett és a bolgár határ mentén berendeztetett az állategészségügyi törvény értelmében a törzskönyvezés folytatóság szervezése céljából újabb három állatorvosi kerület a praeventiv zónában, úgy, hogy az orosz és bolgár határon fekvő 14 közigazgatási kerületből már 12-ben van e célra állatorvos, s a még hiányzó kétben a folyó évi buoget alapján fognak ezen állások renészeresítetteti.

E szerint a folyó évben a 30 kilométeres praeventiv zóna, melyen belől az állatok törzskönyveztetnek, Románia keleti és déli határain az orosz-bukovinai határtól Calafatig teljesen rendezve lesz.

A magyar határszélen pedig négy ponton van most megfigyelő állomás az Orsova, Vöröstorony, Predeal és Gyimes kilépő állomásoknak megfelelő pontokon. Minthogy a többi négy, az ország egyéb határain felállított állatorvosi megfigyelő állomás nem elég az állatok és állati termények forgalmának és azt nem lehet csak ezen nyolc helyre megszorítani, az orosz és bolgár határ mentén az állatorvos megfigyelő tiszttel vagy az illető városi állatorvos vagy a praeventiv zóna állatorvosa bizatott meg.

A közgazdasági miniszterium statisztikai

hivatala az 1900. évi állatszámolásról egy nagyon érdekes és részletes munkát adott ki, mely községenként kimutatja az állatok és állatnemek számát, a tulajdonosok foglalkozását, a legelőterületeket s még nagyon figyelemre méltó adatokat tartalmaz az állatok, területek és lakosság szerinti eloszlására, az állatok súlyára és piaci áaira nézve is. Sajnos, előbb ily részletes felvételek nem eszközöltetvén és úgyszólván minden korábbi állatszámolás más más alapon eszközöltetvén, a múltra nézve egybehasonlítások alig tehető.

Ezen statisztika szerint 1900-ban Romániában 971,321 birtokos következő állatokkal birt:

Mén	46,776
Kanca	338,465
Herélt	388,222
Csikó	90,861
Összesen ló	864,324
Öszvér és szamar	7,701

Bika	24,113
Ökör	1.124,465
Fejős tehén	389,720
Meddő tehén	370,505
Tinó és üsző	359,844
Borjú	385,507
Bivaly	43,475
Összesen szarvasmarha	2.588,526

Kos	266,811
Ürü	79,475
Ugrójuh	4.040,353
Meddő juh	357,374
Két éven alóli juh	911,431
Összesen juh	5.655,444
Kecske	232,515

Sertéskan	69,139
Koca	583,582
Ártány	783,172
Malac	273,362
Összesen sertés	1.709,205
Méhkas	310,180

Az állatlétszám az utolsó 10 évben való szaporodására nézve csak úgy nyerhetünk tájékozást, ha az 1890-iki adatok (mikor ugyanis csak a falusi lakosság birtokában levő állatszám számláltatott meg) az 1900-ik évben a falusi lakoságnál talált állatlétszámmal hasonlítottatnak össze.

E szerint volt:	
	1900-ban 1890-ben
	a falusi lakoságnál
Ló	799,333 594,962
Szarvasmarha	2.500,401 2.520,380
Juh	5.542,832 5.002,390
Kecske	226,290 209,990
Sertés	1.627,608 926,124

A számok helyességét feltételezve, tehát a szarvasmarháké kivételével az összes többi állatnem tekintélyes szaporodást mutat fel, különösen ha tekintetbe vétetik, hogy 1900-ban az állatszámítás decemberben ejtetvén meg, a juhoknál bárányok egyáltalában nem szerepelnek.

A szarvasmarhalétszám stagnációja, illetve visszafejlődésére nézve a magyarázat abban keresendő, hogy egyrészt az egész országban az nevezetesebben nem fejlődött, a nagy dunai kerületben pedig annak száma visszament, míg ugyanott a lovak száma szaporodott, mi ezen kerületeket speciaisi gazdasági viszonyaiban, a nagy távolságokban leli magyarázatát.

A lakosság számarányához és a terület-hez képest esik Romániában 1000 lakosra, illetve 1 □ km-re egybehasonlítva. Magyarországgal:

SÁRGA KRISTÓF fehérnemű és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. (Belközép) 3. sz.

A legnagyobb választékban és a legjutányosabb árban kaphatók:

Férfi, női és gyermek fehérneműk és harisnyák.

Különlegességek: dus választék minden kivitelű divatos férfi és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, keze-lők- és finom zsebkendőikben.

Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműk pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Szönyegek minden fajtában és minőségben, u. m.: szal-on-, fal-, futó-, ágyelibe-, és pamlagszönyegek továbbá valódi **Linoleum** minden széles-ség és nagyságban.

Hazai pokróczok, utazó- és gyapju-takarók a leg-olesőbbtól a legfinomabbig.

Amerikai önműködő ablak-függönyök (roletták) minden nagyságban kaphatók!

Valódi kősmárki lendamaszt asztalmű 25% gyári áron alól kapható.

	Románia	Magyarország
1000 lakásra 1 □ km-re (1895-iki adatok)		
Ló	144 7	126 7
Szarvasmarha	431 20	367 21
Juh	942 43	433 25
Sertés	295 13	400 23

A sertések kivételével tehát a számarány a magyarországi viszonyokkal egybe-hasonlítva kedvezőnek mondható, sőt a juhok nagy száma a sertésekben való irányt bőven kárpótolja.

Az igásállatok száma a mivélés alatt álló területhez viszonyítva következőképp mutatkozik:

számítottak 710,000 ló és 1 149,000 jármos ökör, melyek az 5.188,000 hektárnyi területre elosztva 100 hektárra 14 ló és 22 ökör esik, összesen 36 darab igás állat, és egy állatra jut 2-79 hektár szántóföld.

Ezen arány nem volna magában rossz, de az ország különböző kerületeiben különféle módon oszlik el, és utután tekintetbe veendő, hogy az állatok nagy része igen gyenge, úgy, hogy négyesével és hatosával összefogva képesek csak egy vaskével dolgozni. Tekintetben veendő tovább, hogy a nagybirtokos rendszeren csak a fele munkaerővel dolgoztat, míg a másik fele legeléssel keresi eledelét, a kisbirtokos pedig, ki az ország nagy részében az uradalmi földekről a szálás gabonát és szemet hordja, a kilometerekre való szállításoknál nagyon sok időt és munkaerőt elfecsérel.

Az állatok rendelkezésére álló legelőterület következőképp van kimutatva: 1.495,556 hektár állandó és 285,825 hektár időközi legelő, összesen 1.781,381 hektár.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Háztartás.

+ **A világosság befolyása szobanövényekre.** Igen nagy kedvelője vagyok a virágoknak s már évek hosszú során át ápolom télen át őket szobában és folyósón nagy mennyiségben s ezenközben mondhatom, hogy egyike volt a legnehezebb feladataimnak a szobában ápoló növényeknél az, hogy miként helyezzem el őket legalkalmasabban a világosságra való tekintettel s miként változtassam azt kellőleg.

Mert hiszen a világosságnak oly nagy befolyása van a növényzetre, hogy iróasztalom cserépvirágai nemcsak a nap világa iránt érzékenyek, hanem határozottan reagálnak Auer égős borszeszlámpám világára is, különösen a gyorsan növő, puha hajtásuak.

Ezek, de a keményebbek is, rövidebb-hosszabb idő alatt úgy leveleiket, mint virágjaikat a világosság felé fordítják s arra hajlik meg a szár teteje is. Ha a növényeket hosszabb időn át így egy helyzetben hagyjuk, akkor azok rendszerint teljesen egyoldalukká fejlődnek ki.

Tehát okvetlenül forgatnunk kell őket, ha tetszetős alapjukat meg akercük tartani. Azonban ez a forgatás nem mehet oly egyszerűen, mint azt némelyek eszközlik, egészen megfordítván időközönként a cserepeket, mert hiszen a nép is észre vette már, hogy ez a virágnak árt s azért ő a „muskáti“-ját soha meg nem fordítja az ablakban, mivel azt tartja, hogy akkor annak a növése megáll, mert a növény azt az erőt, amelyet a növése használhatna fel: kénytelen a kiegyenesedésre és megfordulásra elfecsérelni.

Van valami a dologban, de azért az nem egészen így áll, hanem igen is, a megfordítás által a sejtszövet helyzete változik meg és meggátoltatik legalább is egy időre a nedv-

keringés sé pedig annál érzékenyebben, minél sűrűbb a sejtszövet.

Ezért határozott növésű virágokat, mint az Araleák, Cameliák, Horteniák, nagyon óvatosan kell, hogy forgassuk, mert különösen leveleiket és bimbóikat elhúllatják s különösen a hortensia teljesen tönkre is megy.

Ellenben a puha hajtásuak, gyors növések, a Heliotrop, Colcus, Dracena-félék nem oly kényesek s bizonyos rendszerint, minden veszély nélkül forgathatók.

Ezen rend lehető betarthatása végett okvetlenül szükséges, hogy az, ki szobavirágokat tenyész, az a cserepeket egy-egy vonással jelölje meg s a puhafajtát a nap irányában, minden negyedik-ötödik napon egy-egy negyedfordulással fordítsuk s akkor sem a levelekben, sem a virágokban, sem a bimbókban kár nem esik.

Igy járhatunk el különben minden olyan virággal, amelyen a szár körül rendszerint körösen ülnek a levelek.

Azonban a határozott növésű, kemény fajú fajokat legjobb ha nem forgatjuk, legalább addig nem, míg bimbóban és virágzásban vannak — s ha elvirágoztak, akkor helyüket változtassuk.

K. Ö.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délig a kiadói hivatalhoz juttatandó.

— **A szőlőmivélés Kolozsvárott.** Nagy port vert fel az utolsó hetekben Kolozsvárott a városi hatóságnak a földmivélésügyi miniszterhez tett jelentése, hogy Kolozsvárnak talaja és klimája szőlőmivélésre nem alkalmas. Már pedig a dolog sokaknak állítása szerint nem úgy áll, hogy kellő gondozás mellett megfelelő fajokat ültetve, a szőlő igenis prosperál Kolozsvárott és vidékén, csak hogy a szőlők tulnyomó része el van hanyagolva, a napszámosok a legprimitív munkákat sem értik és trágyázásban nem részesítik a szőlőket. Ezen kérdés tisztázására a földmivélésügyi miniszter megbízásából tordai szől. és bor. felügyelő f. hó 23-án Kolozsvárott járt és a látottakról a miniszternek jelentést fog tenni. Kolozsvárott ezen alkalomból újra felelevenítették a lapok ezt a kérdést, hogy miért van az állami szőlészeti felügyelő székhelye Tordán és nem Kolozsvárott, holott ennek geográfiai fekvése a kerületi beosztásnak jobban felelne meg.

— **Gyümölcs- és kertészeti kiállítás Szatmáron.** Szeptember végén, nyolc napra Szatmáron, a Kossuth-kertben gyümölcs- és kertészeti kiállítást rendeznek. Nagy-Bánya, N.-Károly, Szinyér-Váralja városok, a vármegye és ennek gazdasági egyesületei, teljes mértékben támogatva a kormány által, minden alkalmas eszközt megragadnak a kiállítás sikerének biztosítására, hogy a gyümölcsstermelési, kertészeti és borászati szempontból egyaránt kiváló vidéket teljes valójában mutassék be az országnak és az érdeklődő külföldnek. A kiállítást a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület rendezi.

— **A boritaladó reformja.** *Latinovits* Pál, Bács-Bodrogmegye főispánja a napokban Darányi földmivélésügyi miniszterhez felterjesztést intézett, amelyben arra kéri a minisztert, hogy a kormány törvényjavaslatot terjesszen az országgyűlés elé a boritaladó reformja ügyében. A felterjesztés a M. Sz. O. E. álláspontját tévén magáévá, azt kívánja, hogy 1. a boritaladó legkevesebb 50%-al szállíttassék

le, egyenlősítve az egész országra nézve, úgy amint az Horvátországban van; 2. hogy a bortermelők a házi szükségletnél elfogyasztott bor megadóztatása alól felmentessenek; 3. hogy az 1892. évi VI. t. cikk azon rendelkezése, mely szerint az italadó s egyáltalán a fogyasztási adók bérbeadhatók, töröltessék; 4. hogy a boritaladó kezelése lehetőleg a községekre ruháztassék, ahol pedig ez keresztülvihető nem volna, kezelje azt közvetlenül maga az állam.

— **Egy vármegye üdvös intézkedése.** *Bereg vármegye* köztörvényhatósági bizottsága kimondotta a megye területén levő *korcsmákra és pálinkamérésekre a teljes vasárnapi munkaszünet betartásának kötelező voltát.* Együttel elhatározta, hogy hasonló intézkedés végett körlevelet intéz az ország összes törvényhatóságaihoz. A kivándorlás csökkentésének is aligha lehet jobb eszköze, mint ez új hasznos intézkedés, azért az ország összes törvényhatóságai jobbat nem tehetnének, mint ha a korcsmáknak és pálinkaméréseknek vasárnapi kötelező becsukását egyöntetűen kimondják.

— **A pincemesteri tanfolyam építkezése.** *Darányi* Ignác földmivélési miniszter a budafoki pincemesteri tanfolyam telepén új épület emeltet a tanfolyam és az ezzel kapcsolatos laboratóriumok elhelyezésére. A terveket a földmivélési miniszterium gazdasági műszaki hivatalában *Lipcsy* Árpád főmérnök készítette, aki az egész építkezés vezetésével is megbízott. Az építési munkát a jövő hónapban kezdik.

— **Állategészségügyi vizsgálat Poroszországban.** Baromfibelegységek és egyéb marhajárványok behurcolásának és elterjedésének megakadályozása érdekében a porosz földmivélésügyi miniszter felhatalmazása alapján Berlin város főnöke s a potsdami kerületi főnök újabb rendeleteket adtak ki, melyek a magyar kivitel is érdeklik. E rendeletek egyike kötelezővé teszi a vasúton érkező lúdszállítmányoknak az érkezési pályaudvaron az illetékes kerületi állatorvos által történő állategészségügyi vizsgálatát, miért is az ilyen szállítmányokat érkezésük előtt 24 órával be kell jelenteni. A hétfőn, szerdán, csütörtökön és pénteken tartandó vizsgálat díjmentes, ha a ludakat megrendelésre szállítják, egyébként a vizsgálatért kocsirakományként 4 márkát kell fizetni. A másik rendelet a Friedrichsfeldben berendezett új marha- és baromfivásár megnyitása tette szükségessé s az odaérkező állatszállítmányoknak a kirakodás alkalmával éjjel-nappal foganatosítandó állategészségügyi vizsgálata iránt intézkedik. Ennek a vásárnak megnyitásával a Rummelsburgban fennállott ismeretes régi állatvásár július 21-én megszűnt s a kereskedelmi forgalomra szánt baromfi és sertésszállítmányokat a rummelsburgi pályaudvaron tilos kirakni, hanem az efféle szállítmányokat Friedrichsfelderbe kell irányítani.

— **Mikor aratnak a világon?** Ausztráliában, Új-Zélandban, Chili nagy részében s az argentinai köztársaság egyes részein januárban van az aratás, Kelet-Indiában februárban kezdődik s továbbhaladva észak felé, márciusban folytatódik. Mexikóban, Egyiptomban, Perzsiában és Szíriában áprilisban aratnak, míg az északi Kis-Ázsiában, Kinában, Japánban, Tunisban, Algirban és Marokóban, valamint Texasban májusban esik meg ez. Kaliforniában, Spanyolországban, Portugáliában, Olaszországban Görögországban és Szicíliában, ugyszintén Franciaország egy-némely déli departementjában júniusban van aratás, júliusban pedig Franciaország többi része, Magyarország, Ausztria, déli Oroszország s az észak-amerikai Egyesült-Álla-

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZGYÁR

FUCHS és SCHLICHTER BUDAPEST, VI., Jász-utca 7. szám.

Tejszövetkezeti berendezések kézi erő- és gőzhajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépek és eszközök a legjobb kivitelben és legjutányosabban szállítva Teavajat határtalan mennyiségben veszünk.

Árjegyzék és költségvetés ingyen és bérmentve.

mok aratnak. Augusztusban Belgium, Németország, Hollandia és Dánia kerülnek sorra, végre szeptemberben Skócia, Svédország, Norvégia, Kanada és Oroszország következik, Finnországban pedig az élet behordása csak októberben ér véget. Az aratási munka, már amennyiben gabonáról van szó, csupán novemberben és decemberben szünetel a földön.

— **A bukaresti gazdakongresszus és a kereskedelmi szerződések.** A Bukarestben megtartott gazdakongresszus határozatai hivatalos stóvögükben most tétetvén közzé, Gaal Gyula, a földmívelésügyi miniszter gazdasági szak tudósítója erről hosszabb jelentést tett. A kereskedelmi szerződésekre vonatkozó határozata a kongresszusnak ez: Tekintettel arra, hogy Románia gazdaságának fejlődése érdekében nyersterménei részére külföldi és különösen osztrák és magyar piacokra van utalva, hogy Ausztriának a román állatbehozatalra, a magyar malmoknak a román gabonára szüksége van, és a monarchra mindkét féle, tehát Magyarország is iparcikkei elhelyezésével a román piacra van utalva; miután Magyarország kivitele Románia felé az osztrák magyar kivitel 39%-át teszi ki és tekintve, hogy Románia sem elég munkaerővel, sem elegendő olcsó tőkével nem rendelkezik: a kongresszus felkéri a kormányt, iparkodjék összes nyersterménei részére piacokat találni, különösen pedig az osztrák és magyar piacot egyidejűleg kötéendő kereskedelmi és állategészségügyi egyezmények által biztosítani azon joggal, hogy ezen egyezmények be nem tartása esetében a végrehajtó hatalom által rövid időn belül felmondhatók legyenek; ajánlja fel minazon országoknak, melyek Románia nyersterméneit és különösen állatait be- és átbocsátják, a román piacot iparcikkeik elhelyezése szempontjából; hogy csak azon iparágak részesüljenek kedvezményben, melyek a mezőgazdasággal szoros kapcsolatban állanak, vámelengedések csak gazdasági gépek behozatalánál és iparvállalatok első berendezésénél adásának és semmi kedvezményben se részesüljön olyan iparvállalat, mely az országban bent is előállítható nyersanyagot külföldről hoz be és hogy az adandó kedvezmények ne legyenek kárára a gabona- és állatkivitelnek.

— **Mikrosol fertőtlenítő szer gazdasági üzemek részére.** Gazdasági körök kivétel nélkül kedvező ítéletei igazolják, hogy Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosok által előállított Mikrosol tejszóságokban, szeszgyárakban, pincehelyiségekben, lakóházakban, istállóknak stb. az oly kellemetlen penész- és gombaképződések, falmállás, fagomba és dohos levegő megszüntetésére rendkívül hatásosnak bizonyult. Mikrosol penészképződések ellen való erős hatásánál fogva, az ezek okozta nedvességet is eltávolítja. — Tehát elég alkalom kínálkozik ezen, a valódi szükségletnek megfelelő gyártmány alkalmazására, annál is inkább, mivel feldolgozása nagyon egyszerű. Egyébként mindenkinél szívesen szolgálnak bővebb felvilágosítással a Mikrosol egyedi előállításit: Lutz Ede és Társa, festékgyárosok, Pozsony. (1036. II.)

Piaci és vásári ártudósítások.

(A beküldött különtudósítások nyomán összeállította: az Erdélyi Kereskedelmi Társaság.)

Budapesti szurómarhavásár, július 30. Felhajtattott: 542 drb. élő borju, — drb. leölt borju, 36 drb. növendékmарha, — drb. élő bárány, — drb. leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjukért 80—92 fillérig, kivételesen 96 fillérig, középminőségű élőborjukért 70—78 fillérig, leölt borjukért — fillérig, rugott borjukért 50—66 fillérig, növendékmарhákért 50—64 fillérig kg.-ként (levonás nélkül). Élő bárányokért — koronáig, leölt bárányokért — koronáig páronként. Az irányzat és árak változatlanul maradtak, hogy alacsonyabb árak jegyeztettek, annak oka abban rejlik, hogy kevés jóminőségű került a vásárra.

Budapesti vágómarhavásár, június hó 30. Felhajtás: Vágómarhák: Magyar ökör 682 drb, magyar tehén 645 drb, növendékmарha 36 drb, szerbiai ökör 2316 drb, szerbiai tehén 475 drb, bivaly 131 dr, bika 210 drb, összesen 4495 drb. Gazdasági marhák: Igás és hizlalni való ökör 164 darab, fejős tehén 196 drb, igás bivaly — drb. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 67 K.-tól 72 K.-ig, kivételesen 74 K. métermázsánként, közép minőség 60 K.-tól 66 K.-ig, silányabb minőség 54 K.-tól 58 K.-ig, magyar legelő marha jobb minőség 54 K.-tól 58 K.-ig, silányabb minőségű

48 K.-tól 52 K.-ig, tarka hizott ökör, legjobb minőségű 68 K.-tól 74 koronáig, kivételesen 78 K., középminőség 60 koronától 67 K.-ig, silányabb minőség 52 K.-tól 58 K.-ig, szerb ökör, legjobb minőségű 52 K.-tól 70 K.-ig, kivételesen — K., silányabb minőségű 44 K.-tól 50 K.-ig, bika jobb minőségű 58 K.-tól 72 K.-ig, kivételesen 73 K., silányabb minőség 48 K.-tól 56 K.-ig, bivaly 36 K.-tól 52 K.-ig, kivételesen — K.-ig, magyar tehén 42 K.-tól 60 K.-ig, tarka tehén 48 K.-tól 68 K.-ig, kivételesen 72 K., Igás ökör első rendű — K.-tól — K.-ig, kivételesen — K.-tól — K.-ig, középminőségű — K., kivételesen — K.-ig. Fejős tehén: keresztezett szines 220 K.-tól 290 K.-ig, bonyhádi faj 270 K.-tól 340 K.-ig élő súlyban, darabonként.

Vágómarhából a felhajtás mintegy 500 darabbal nagyobb volt a múlt hetinél, idegen vevők vételkedve nagyobb s leginkább szerb ökröket vásároltak s ezért, dacára a nagyobb felhajtásnak, árai 1—2 koronával drágábban keltek el. Hizott ökrök, melyek külföldre szállíthatók voltak, változatlan, míg tehének, melyekből a készlet nagy volt, 1—2 koronával mm.-ként olcsóbbak voltak. Bivalyok és ökrök iránt az érdeklődés élénk Jármas ökrökre a kereslet gyenge s ezen tudósítás zártáig eladás még nem történt; a fejőstehén üzlet változatlan.

Kolozsvár, (július 30.) Gabonárák: buza I. r. q. 15— k., II. r. q. 14 k. — f., rozs I. r. q. 12'40 k., II. r. q. 12 k. — f., tengeri I. r. q. 13 k. 40 f., II. r. q. — k — f., zab I. r. q. 9 k. 40 f., II. r. q. 9 k. — f. *Hüvelyesek főszelék stb:* rizs kg. 34 f., gyöngykása kg. 64 f., borsó kg. 38 f., lencse kg. 46 f., paszuly kg. 20 f., köles kg. 30 f., burgonya hl. 9 k. 30 filér, bors kg. 2 k., hagyma kg. 22 f., foghagyma kg. 32 f. *Takaromány és alom:* széna I. r. q. 13 k. 40 f., II. r. q. 11 k. 80 f., zsupszalma q. 9 k. 20 f.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

x-y. Hogy egy gőzgép hány lőerejű, azt egy gépen megállapítani nehézkes és körülményes, sok gyakorlatot igényel, hanem csak figyelmét hívhatom fel a kérdést feltevőnek arra, miszerint az hitelesen, alaposan meg van már akkor állapítva, midőn az a gyáros részéről a munkába ki lesz adva. Ha azonban mégis csak a saját meggyőződése volna mérvadó, utalhatok az 1888-ban Gothard S. által kiadott „A cséplőgépek és azok kezelése“ című műre, melyben ez elég körülményesen van leírva, mit itt e szűk helyen nem adhatunk ugy vissza. P.

„ADRIAI“ BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 116 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:
Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség
Kolozsvárt:

Szekula Ákos
vezérfelügyelő. (1093.)

NÉPBANK RESZVENYTÁRSASÁG KOLOSZVÁRT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltakölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

A legizlésebb fényképek és nagyítások készülnek **Ferenc és Társa** műtermében **Kolozsvár, Wesselényi-Miklós-u. 15. sz. alatt** **Jutányos árak, pontos kiszolgálás.** 1103.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alapítókéje 40 millió korona.

4%-os és 4½%-os
Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséymkötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

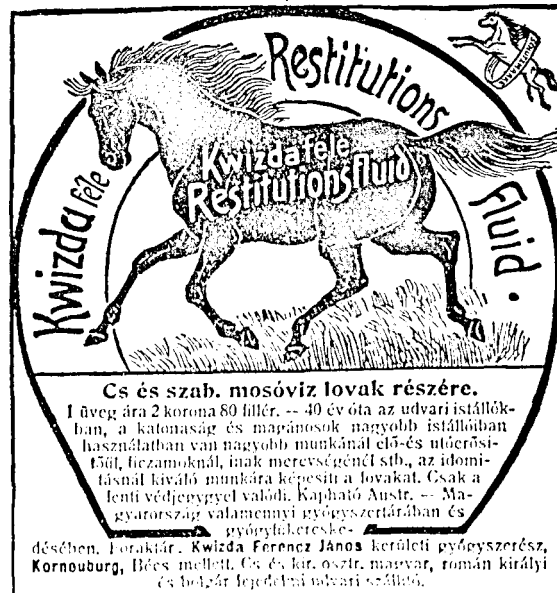
Segéd szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

1011.

1011. II

Nagy képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB
JÓZSEF, GOLDZIHER IGNÁC, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti: 1009.

MARCZALI HENRIK.

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műemlékkel, 60 színes műlappal, 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyujta a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyujtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója, barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat,

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek,

irodalmi intézet részvénytársaság

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívüli díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is 240 füzetben.

Több füzet semmiképp sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára: 30 kr.

A füzetes kiadásban díszes bekötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető.

a) Füzetes kiadásban hetenkénti 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával;
a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

—*—

A rendelések helyi könyvkereskedőkhöz vagy alólírt kiadókhöz intézendők.

—*—

Tájékoztató képes prospektust vagy mutatófüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala:

BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Egy levelező lapon kérjen mutatófüzetet a

„Baromfitenyésztés“

című képes hetilapból.

E szakfolyóirat felöleli a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő és díszmadár-, galamb- és háziyul-tenyésztési kérdéseket.

A baromfitenyésztés minden ágáról közölt nagyszámú cikkeik mindig a legjelesebb tenyésztők írják.

A lap hetenként 16 oldal terjedelemmel jelenik meg s az ország minden részében el van terjedve.

Szerkeszti: Hreblyayné Dedinszky Adél.

1149. Előfizetési ára: egész évre 8 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Csömöri-út 5.

Bajor I.
angol férfi-szabó műtermében

KOLOZSVÁRT,
Wesselényi Miklós-ut. és Mátyás király-
tér sarok, Hintz-ház, bejárata Wesse-
lényi-ut. felől — a legújabb minták
szerint és legjobb szövetekből
Kivül jutányosan vállalatunkból rendel-
és díszítőanyagok, valamint
sport, vadász és
gazdasági ruhák!
1120

HIRMANN FERENCZ rézarugár

Budapest, VII., Csányi-utca 9.

Készít kifogástalan szerkezetű toló és körforgó bor-szivattyukat, bor és sörcsapokat, szabadalmazott pontosan adagoló szénkéng fecskendőket, mindenféle szerkezetű permetező alkatrészt, légnomású sörkimérő készüléket és sörszivattyut, hordózáratokat, valamint a pincegazdászathoz szükséges összes rézalkatrészeket, ugyszintén mindenféle öntvényeket stb.

Alapítva 1880.

1118.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

SZIVATTYUK | MÉRLEGEK,

minden neme; házi, nyilvános, mezőgazdasági és ipari czélokra.

Legjobb gummi- és kender-tömlők.

1128 Mindenféle csövek, csapok stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse 14. sz.

Schwarzenbergstrasse 6.

legújabb javított rendszerű tízedes futósúlyú és hidmérlegek fából és vashól, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Ullmann Ferencz Czim- és Czimerfestő.

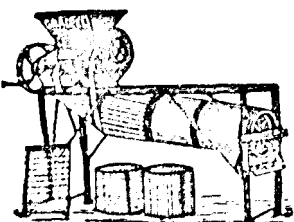
Egyedüli erdélyrészi

Diszító műterme, Horgany- és Ércz-czimtábla Öntődéje.

Kolozsvárt, Rákóczi-ut 14. sz. Telefon 471. sz.

Készít mindennemű horgany és érczöntésű felirat-táblákat, u. m. közszéjelző útjelző, tilalmi és egyes ajtó felirati táblákat a legjobb anyagból és kivitelben; valamint elvállal és készít: fogadtatások díszítéseit, egyleti, templomi és díszlobogókat bármily kivitelben, ugyszintén díszítési tárgyak, lobogók, czimerek stbik kölcsön is adatnak.

Vidéki rendelések azonnal intéztetnek. 1162

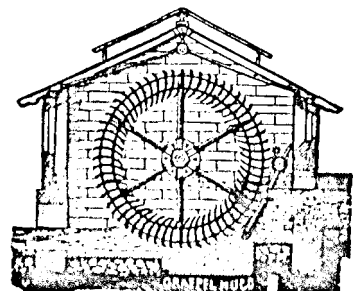
1066. II.

GRAEPEL HUGÓ gépgyáros

V., Váci-út 40-46. BUDAPEST.

Ajánl: malomberendezéseket, vízi kerekeket, turbinákat, olajmalmokat, köles- és árpagyöngy gyári berendezéseket.

Gabonatisztítókat, konkolyválasztó gépeket minden czélra.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő
KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Különlélek.

Ispáni állás betöltendő október elsőjére. Csakis teljesen megbízható, erélyes igen értelmes, szorgalmas, a románnyelvet bíró egyének küldjék be bizonyítványaik másolatát. Javadalmazás: 600 koronánkénti 120 korona emelkedés-el 1200 koronáig és conventio. Csiktapolczai László László gazdasága, Lapusnyák, u. p. Hunyad-Dobra. 1184

„Gazdatiszt oklevelés, keresztény, 29 éves, nős, a mezőgazdaság minden ágában jártas, valamint a gazdasági szeszgyári vezetést, marhabizalmat, gazdasági és szeszgyári könyvelést teljesíti érti s jó bizonyítványokkal rendelkezik, megfelelő állást keres. Czim: Mártonffy Emanuel, Kraszna, Szilágymege. 1185

CIMBALOM részletre is olcsón kapható.

Melyről nagy képes árjegyzéket bérmentve küld

Varga Pál cimbalomgyártó, Makó, saját házából.

Cimbalmozni a leg-hamarabb megtanulható az ön-tanulási, saját kiadásomban megjelent, cimbalom-iskolából, melynek ára 4 kor. helyben, utánvéttel 70 fillérrel több. A megrendelő saját keze írása szükséges. **VARGA PÁL** cimbalomgyártó. 1182

Tyuktenyésztés

II. átdolgozott és bővített kiadás.

90 képpel. Ára 3 korona. Nélkülözhetetlen minden baromfitenyésztőnek, 200 oldalon minden kérdést részletesen tárgyal és pontos utmutatást ad. Ezen új kiadás tárgyalja az új opington tyukfajtát, az amerikai keltető gépeket és az amerikai kappanozást.

Kapható 3 korona beküldése ellenében bérmentve

Hreblay Emil

állattenyésztési m. kir. felügyelőnél Budapest. VII. ker., Csömöri-ut 5. szám, II. em. 8. 1051

Óriási megtakarítás!

78%-kal olcsóbb, mint a manillazsineg 85% kal olcsóbb, mint a zsupszalmakötél és 97%-kal olcsóbb, mint a gabonaszalmakötél, mit prospectusomban számításokkal bizonyítok — Mintákkal és prospectussal készséggel szolgálok.

Mindenemű

gazdasági kötélárúk, zsakok és ponyvák szintén a legjutányosabb árakon. 1167

B. Bak Lajos

Ó csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szálítója és az arany koronás kereszt bir-tokosa

műbútor- és épület-asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított 1869-ben. 1039.

SIMONFFY ISTVÁN

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kültorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. 1038

Saját készítményű mindennemű gazdasági

ZSÁK

és vízhatlan

KAZALTAKARÓ PONYVA

a legolcsóbb gyári áron kapható a 1156

FISCHER-féle

zsák- és ponyvaárúházban

BUDAPEST,

Nádor-utca 31—33.

PONYVAKÖLCSÖNZŐ

INTÉZET.

Sovány és hizott sertések legjobb értékesítésére alánljuk Bauer B. Gyula céget Budapest, VIII. kerepesi-út 73., ki levélbeli megkeresésekre mindenkor díjtalanul szívesen válaszol. 1046.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű mótörhöz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ. brassói gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzín adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1032.

Birtokok eladók!

Vas megyében 4000 holdas mintabirtok nagy-értékű élő és holt felszereléssel, emeletes úri kastélylyal, mindenestől 850.000 frt. — Baranyában 2250 hold, gyorsvonatu megállóhelytől 25 perc, 4 órányira a fővároshoz két úri kastélylyal, felszereléssel együtt 280.000 frt. — Zalában 1050 holdas ritka szép belső-séggel bíró és jó talaju birtok. — Nyitramegyében, a termékeny Nyitravölgyben 3000 hold 800.000 frt. — Győr vidékén a főváros közelében első rendű talaju birtok, a földek nyomban az urilak mellett helyben vasut, csinos urilakkal és kitűnő karbani gazdasági épületekkel mindenestől 65.000 frt. — Pest megyében 185 hold 40.000 frt. — Fehérmegyében 210 hold, holdanként 200 frt, mindkettőnél vasut helyben. — Pozsonymegyében 210 hold 38.000 frt. — Zemplénben 2350 hold 120.000 frt — Érsekújvár közelében 106 hold 28.000 frt. — Hont megyében vasutállomás 100 hold 18.000 frt. — Kassa városa közvetlen közelében primissima 950 holdas birtok, a vidéken a legjobb birtokok közé tartozik. — A főváros mellett 450 hold vasut helyben 100.000 frt. — Trencsénmegyében a vágyvölgyben 400 hold 90.000 frt. Kisebb és nagyobb birtokok, vagy bérletek az intézetnél mindig meg-tudhatók: 1148. II.

„La Confidentialia“ intézet

hatóságilag engedélyezve alapított 1877.

Budapest, VII., Garai-tér 14. (Válaszbélyeg.)

DUNKY FIVÉREK

— os. és kir. udvari —

Fényképészek,

Mátyás király-tér 10.

Gr. Wass házban levő

fényképészeti műtermököt

megnagyobbítva ujonnan építették és a kor minden igényeit kielégítőn fényesen berendezték s kérik a n. é. közönség további pártfogását. 1127.

BÉLHURUT

Kitűnő gyógyszere a CORNIDES-féle „Fekete áfonya gyógybor”. Kapható gyógyszerárakban; a hol nem kapható, oda 5 áveget 8 koronáért bérmentve küld. 1056

CORNIDES K. Felka (Szepesmegye). Erdei gyümölcsöket feldolgozó telep.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K.
Alapítványok	1268.120— K.
Tartalékok	190.400-30 K.
Összesen 1,858.520-30 K.	
Első évi felesleg	90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg-hől ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-zattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1013

az igazgatóság.

HERMANN E.

Varrógép és kerékpár nagy raktára Kolozsvár, Egyetem-utca 6.

Ujonnan berendezett mechanikai műhelyemben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

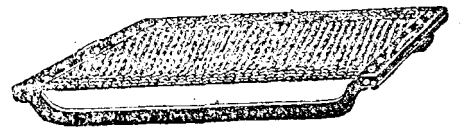
VARRÓGÉPEK!

Egy valódi családi Singer varrógép himzőkészülékkel ellátva 30—50 frtíg. Egy karlikahajós 65—80 frtíg. Egy Central Bobbin 86—90 frtíg. Eredeti Hove C. Wheler & Wilson D. 12, Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. A varrógépek kedvezm-nye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.

Gépeimért 10 évig felelek.

Egy új kerékpár angol villával 70—90 frtíg. Kerékpár köpeny 4—6 frtíg. Kerékpár tömlő gumi 2 frt. 30 krtól 3 frtíg. Kerékpár csengő 35 krtól 1 frt. 50 krig. Kerékpár acetilen lámpa 2 frt. 50 krtól 5 frtíg stb.

Csakis készpénzért. 1109

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi sodrony-szövetfonat, kerítés és ruganyos acélsodrony ágybetétek gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439. szám.

Olcsó kerítések! Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sirbelyek stb. bekerítéséhez

gépfonatait, disz-kerítéselt és diszkapult,

továbbá pince, padlás, felsővilágossági, magtár és élcskamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodronyfonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, porond válogatáshoz, szikrafogó cséplő-és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok). 1168.

Földbirtokosok,

gazdák és raktárvállalatok stb. figyelmébe. Ausztria-Magyarországon általam bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsönző intézet

ajánl igen csekély kölcsöndij mellett 96 □mtr. és 48 □mtr. nagyságu telített

kazal ponyvákat,

mezei termékek és vasuti waggonok betakarásához, továbbá 12 □ mtr. nagyságu, behordáshoz alkalmas **szekrényponyvákat**, miáltal saját ponyvák költséges beszerzése megtakaríttatik. Ugyazintén

zsákok is kölcsönöztetnek

igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban szereshetők be új és használt

telített ponyvák,

valamint **szekérponyvák** 7 korona és 9 korona, **varrás nélkül** egy daraból szöve csinívat **ponyvák** 16 korona, továbbá új és használt

zsákok

minden nemben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

Elsőrendű lópokróczok.

Ocska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik.

NAGEL ADOLF

Budapest, V., Arany János-utca 12. sz. 1070

Telefon 35—92.

Sürgöny-czim: Nagel Adolf, Budapest.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Jelenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 560 első díj!!!

Évi gyártás kb. 60,000 Alfa-Laval separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

1018.

Röck István, Budapest

I. BUDAFOKI-ÚT,

gőzgép-. gőzkazángyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GOZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagyságban; magasnyomású, compound- és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab. Röck-féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket dynamogépek hajtására; hajógépeket. ■ ■ ■ ■ ■

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcsöves kazánnal. ■ ■ ■ ■ ■

GŐZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámlemez fűtőcsövekkel; mint különlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági vízcsöves kazánokat. ■ ■ ■ ■ ■

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más rendszerek. ■ ■ ■ ■ ■

VIZMŰTELEPEKET és csatornázásokat. ■ ■ ■ ■ ■

GŐZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET. ■ ■ ■ ■ ■

TELJES HŰTŐTELEPEKET ÉS JÉGGYÁRAKAT szabadalm. ammoniák rendszer szerint.

OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket. ■ ■ ■ ■ ■

HYDRAULIKUS SAJTÓKAT különböző ezélokra. ■ ■ ■ ■ ■

BORSAJTÓKAT, emeltyűs, — hidraulikus — vagy motorikus üzemmel. ■ ■ ■ ■ ■

RÖCK ISTVÁN gép-kazángyára, vas- és ércöntödéje **BUDAPEST.**
1029

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

Brausweller János
Szegeden Co. és kir. hivatalosan szab. chronometer- és művészi, főtálatéja a remontoir ingáiról stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

1164

Fogászati
műterem:

ROSENFELD ESZTER
fogászati mű-
terme 1154.

KOLOZSVÁRT
Wesselényi Miklós-
utca 20. sz.